

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

www.my-dars.com

www.my-dars.com

تهیه کننده: فاطمه سیل سفور

دبیر مطالعات اجتماعی دبیرستان شهید سید آقا

منطقه ۱۵ آموزش و پرورش تهران

مای درس

گوشی عصر

www.maydars.com

www.my-dars.ir

منابع آب و خاک

انسان برای ادامه زندگی و رفع نیازهایش به منابع گوناگون نیاز دارد.

برخی منابع تجدیدپذیر و برخی غیر قابل تجدید هستند.

نفت (منابع غیر قابل تجدید)

انرژی خورشیدی (منابع تجدیدپذیر)

با افزایش جمعیت، مصرف منابع نیز بیشتر می شود.

برای جلوگیری از کاهش یا به خطر افتادن منابع، باید راه های استفاده صحیح از منابع را یاد بگیریم.

مای درس

گروه آموزشی عصر

دو منبع حیاتی آب و خاک از جمله منابع محدود هستند.

www.my-dars.ir

آب:

آب مورد نیاز انسان از:

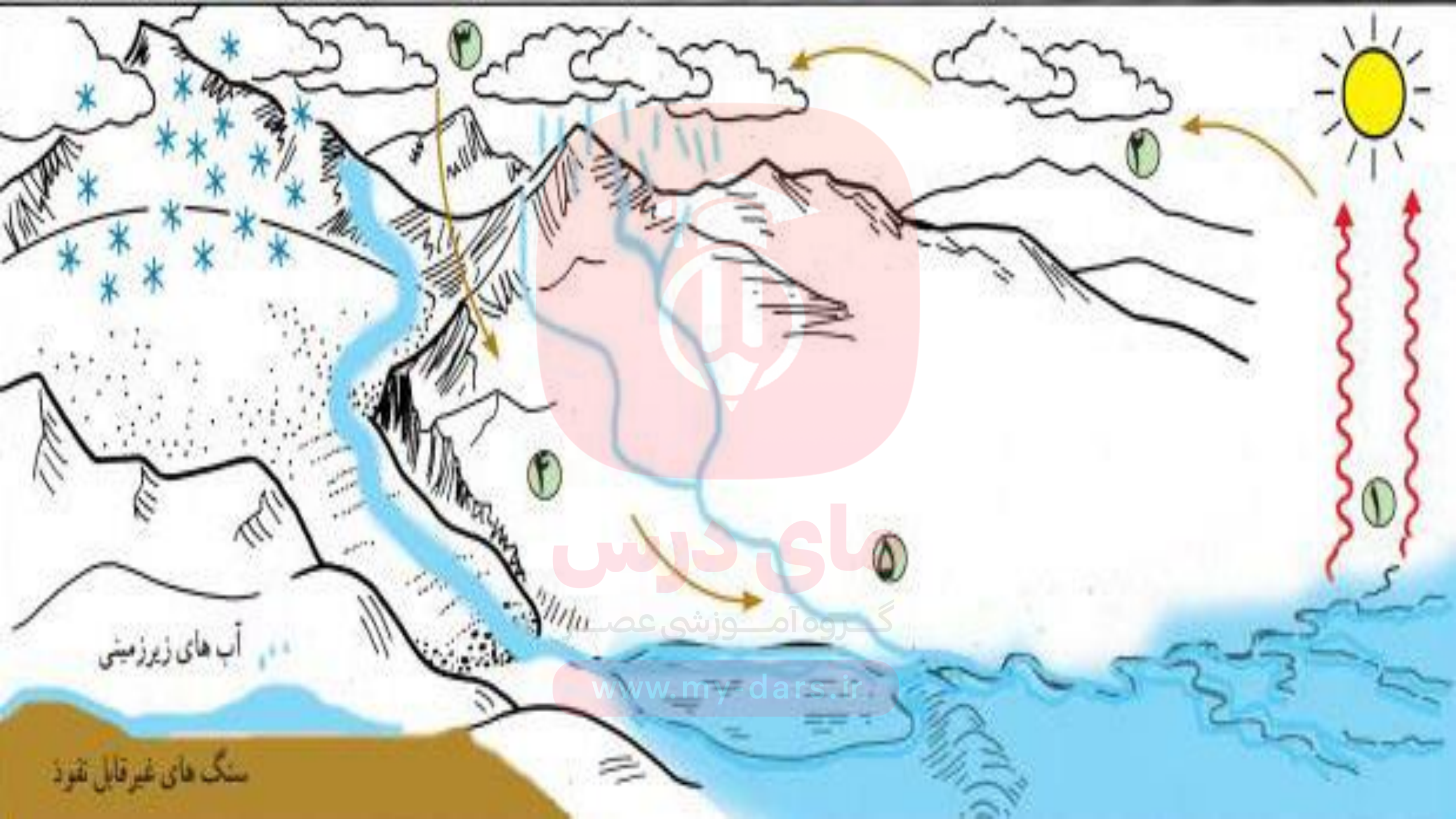
۱. آبهای سطحی (رودها)

۲. آبهای زیرزمینی (چاه، چشمه، قنات)

تأمین می شود.

در اسلاید بعدی چرخه آب در طبیعت را مشاهده می کنید.

کشور ما ایران دارای منابع آب محدود است.

?

چرا کشور ما با کمبود
آب مواجه است؟

مای درس

در کشور ما وسعت ناحیه گرم و خشک داخلی که بارندگی در آن بسیار کم است،

از همه نواحی آب و هوایی دیگر بیشتر است.

www.my-dars.ir

یکی از منابع مهم تأمین آب رودها هستند.

نقشه پراکنده رودهای مهم ایران

اغلب رودهای دائمی و پرآب ایران از کوه های البرز و زاگرس سرچشمه می گیرند.

رودهای پر آب ایران چون از شیب های تند کوهستانی جاری می شوند،

قابل کشتیرانی نیستند.

گروه آموزشی عصر

فقط در بخشی از رود کارون می توان کشتیرانی کرد.

www.my-dars.ir

رودهای جاری در شیب تند

رود کارون

مای دارس

آموزش

www.my-dars.ir

رود کارون

مای دارس

www.my-dars.ir

رودهای ایران را از جهت جریان آب یعنی جایی که به آن می ریزند می توان به ۳ حوضه آبریز تقسیم کرد:

رودهای پر آبی که از کوه های البرز سرچشمه می گیرند و به دریای خزر می ریزند.

حوضه آبریز
دریای خزر

رودهایی که از کوه های زاگرس یا کوه های پراکنده داخلی سرچشمه می گیرند و به خلیج فارس و دریای عمان می ریزند.

حوضه آبریز خلیج
فارس و دریای عمان

رودهایی که به دریاچه ها و باتلاق های داخلی یا زمین های اطراف خود نفوذ می کنند و معمولاً موقت یا فصلی هستند.

حوضه آبریز داخلی

رود موقت (فصلی)

داری داریس

www.my-dars.ir

headllkeaborange

رود دائمی با سد

مای دارس

گروه آموزشی

www.my-dars.ir

قنات:

قنات یکی از ابداعات ایرانیان باستان است. بیش از دو هزار سال پیش مردم ایران برای مقابله با کمبود آب در نواحی خشک، دست به ابتکار جالبی زدند و با حفر قنات از آبهای زیرزمینی استفاده کردند.

ایرانیان همچنین در سدسازی پیش گام بودند. در دوره ساسانیان، در منطقه خوزستان سدهایی بر روی رودها احداث شده بود و فنون آبیاری ایرانیان در دنیای آن روز مشهور بود.

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

قنات باستانی گناباد

سازه های آبی شوشتر

www.my-date.ir

www.my-dars.ir

مجموعه چاه های قنات

مادر چاه

میله چاه

دسترسی به کانال قنات جهت
لایروبی و تعمیر و همچنین
جهت تهویه هوا

کانال قنات

مسیر عبور آب قنات

مظهر قنات

جمع آوری و توزیع آب

گروه آموزشی منار

ایرفت

www.my-dars.ir

سفرهای آب زیرزمینی

سنگ بستر

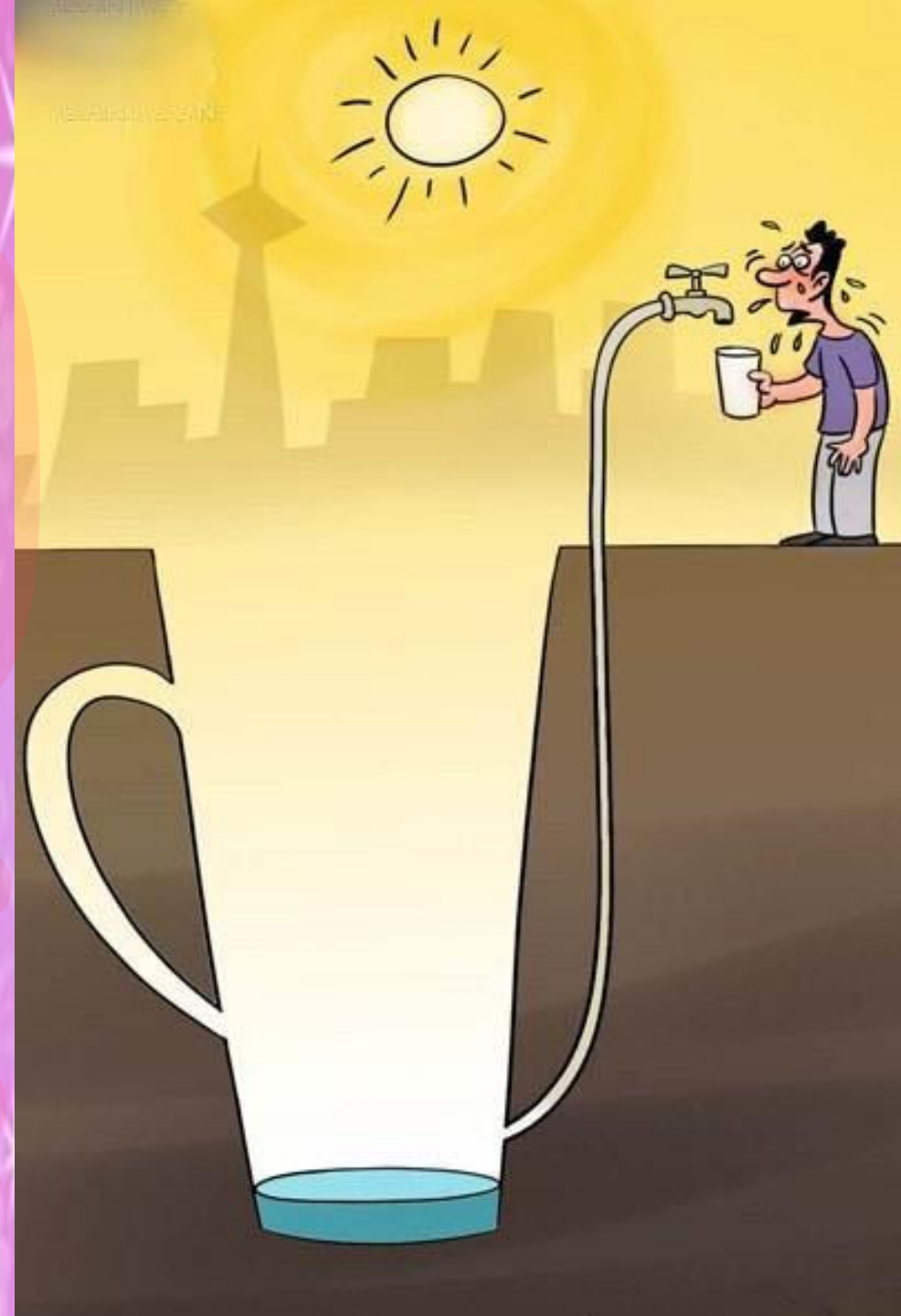
مصرف آب

آیا تا کنون فکر کرده اید که اگر فقط یک روز آب نداشته باشیم
و جریان آب قطع شود چه اتفاقی می افتد؟

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

میزان مصرف مجاز آب برای یک فرد در شبانه روز ۱۵۰ لیتر تعیین شده است.

www.my-dars.ir

در ایران متوسط مصرف در شبانه روز ۲۵۰ تا ۳۰۰ لیتر است.

هر لیتر تقریباً معادل ۴ لیوان آب است.

در ایران هر فرد در یک روز معادل ۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰ لیوان آب مصرف می کند!

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

در گذشته در اغلب مناطق کشور ما آب را در آب انبارها ذخیره می کردند.
در آن زمان آب تصفیه شده و لوله کشی وجود نداشت. می توان گفت
ایرانیان از مبتکران احداث آب انبار بودند و به این روش به ذخیره سازی آب
می پرداختند. قدیمی ترین آب انبار ایران در یکی از سه قلعه استخر
فارس در قرن ۴ هجری به دستور عضدالدوله دیلمی ساخته شده. آب آن از
سدی که بر روی دره های عمیق بسته شده بود، تامین می شده و برای مصرف
۱۰۰۰ نفر در یکسال کافی بوده.

آب انبار فارس

www.my-dars.ir

آب انبار یزد

مای دارس

www.my-dars.ir

پله های ورودی
آب انبار

داخل آب انبار

www.madars.ir

تصفیه خانه های آب تهران

www.ny-dars.ir

به نظر شما برای حفظ منابع آب چه کمکی می توانیم بکنیم؟

موسسه تخصصی
موسسه تخصصی
www.mindars.ir

در موقع حمام کردن یا مسواک زدن شیر آب را باز نگذاریم.

در هنگام دوش گرفتن به طور متوسط در هر دقیقه ۲۰ لیتر آب مصرف می شود.

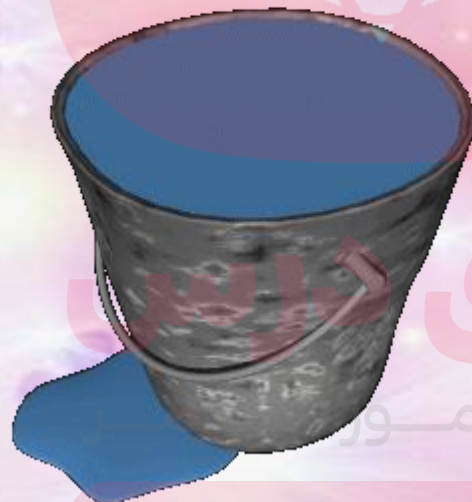

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

شیر های آب را همیشه بازدید و تعمیر کنیم تا چکه نکند.

مای دارس

گروه آموزشی

www.my-dars.ir

زباله ها را در رودها و آبهای جاری نریزیم.
از نظر دین اسلام آلوده کردن آبها گناه است.

مربی درس

گروه آموزشی عم

www.my-dars.ir

از مواد شوینده که ترکیبات شیمیایی دارند، کمتر استفاده کنیم.
چون این مواد آب های زیرزمینی را آلوده می کنند.

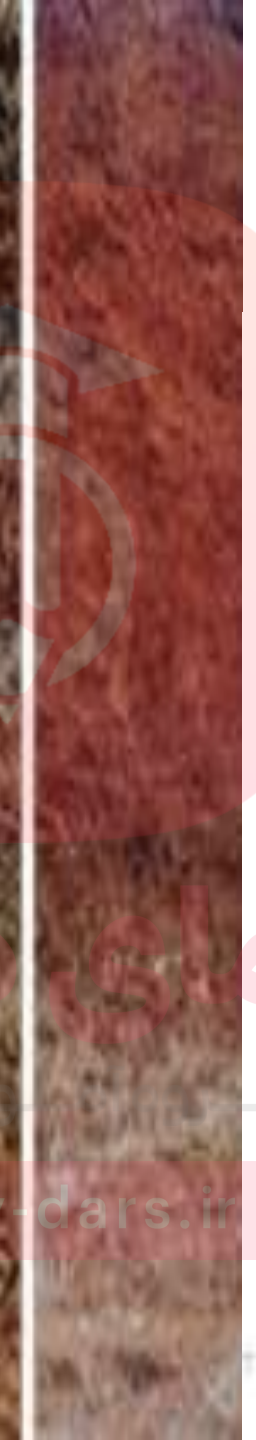
در هنگام نظافت حیاط و راه پله از سطل آب و جارو استفاده کنیم.

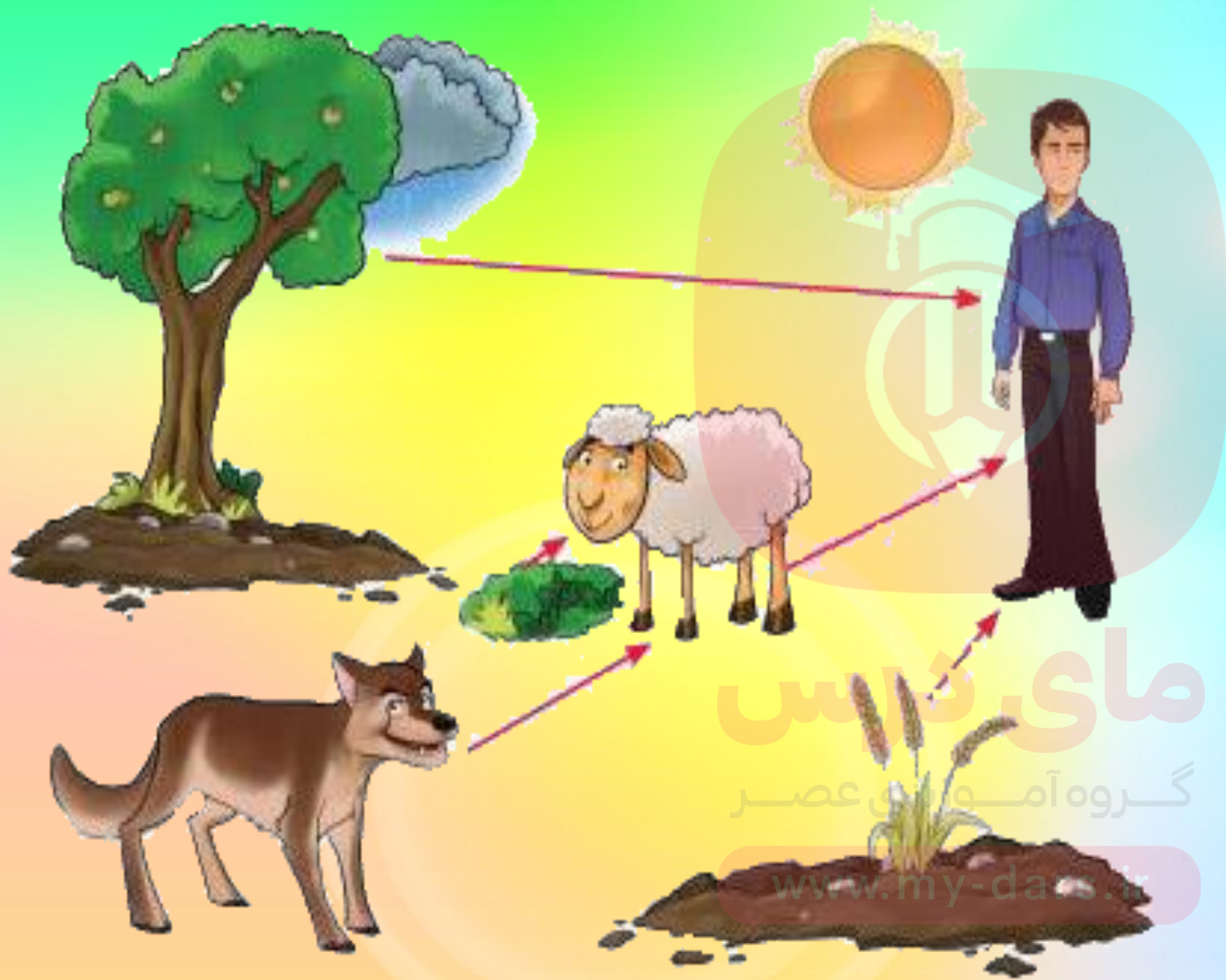

مای دارس
گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

منابع خاک

با توجه به این تصویر بگویید
خاک چه اهمیتی در زندگی
موجودات زنده دارد؟

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

خاک یک منبع مهم تأمین غذا است.

مکتب آموزشی

www.my-dars.ir

علاوه بر غذا، انسان در طی سالیان دراز از خاک برای ساختن ظروف و وسایل زندگی، جاده ها و خانه ها استفاده کرده است.

خاک چگونه تشکیل می شود؟

خاک لایه نازکی از پوسته زمین است که از خرد شدن سنگ ها تشکیل می شود.

خاک طی زمان طولانی با توجه به عواملی مانند سنگ ها، آب، دمای هوا و موجودات زنده یک منطقه تشکیل می شود.
بنابراین هر نوع خاک مواد معدنی خاصی دارد که انواع مختلف خاک ها را تشکیل می دهد.

در کشور ما در جلگه ها و اطراف رودها و برخی کوهپایه ها خاک های حاصلخیزی وجود دارد که مواد آلی و معدنی مناسبی دارند.

به عکس خاک برخی مناطق مرکزی، داخلی یا جنوبی کشور به علت وجود نمک یا آهک در خاک برای کشاورزی مناسب نیست.

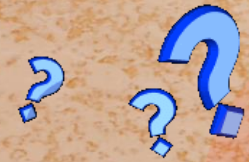
در این مناطق به علت خشکی هوا و کمبود بارندگی، هوموس خاک بسیار کم است.

هوموس یا گیاخاک باقی مانده گیاهان و اجساد جانوران که در خاک وجود دارد و موجب حاصلخیزی آن می شود. رنگ خاکی که هوموس دارد، تیره است.

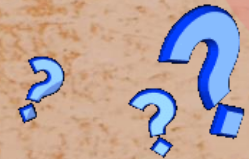

آیا می دانید

برای اینکه یک سانتی متر خاک زراعی تشکیل شود صدها سال وقت لازم است؟

آیا می دانید

سالانه، هزاران تُن خاک در جهان از بین می رود؟

www.my-dars.ir

چه عواملی موجب از بین رفتن خاک می شود؟

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

✓ مصرف بیش از حد مواد غذایی و
کشت پی در پی یک محصول در
زمین و استراحت ندادن به خاک

ما دانش

www.my-dars.com

✓ قطع بوته ها و کندن درختان که موجب می شود خاک در اثر باد و باران به راحتی شسته شود.

✓ استفاده نامناسب و بی رویه از کودهای شیمیایی

میدی داریس

www.midy-darys.ir

✓ ایجاد ساختمان و جاده و کارخانه روی خاک های قابل کشت

✓ دفن زباله ها در خاک

در کشور ما سازمان جنگل ها مراتع و آبخیزداری حفاظت از خاک
را به عهده دارد.

حفاظت از خاک فقط وظیفه این سازمان نیست!

بلکه وظیفه همه ما است.

مای دارس

گروه آموزشی تخصصی

www.my-dars.ir

مای دارس

گروه آموزشی مصر

www.my-dars.ir

پایان